

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.11.2017, sp. zn. 5 Tdo 939/2017, ECLI:CZ:NS:2017:5.TDO.939.2017.1

Číslo: 1/2020

Právní věta:

Pro spáchání přečinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku postačí nepřímý úmysl podle § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, nevyžaduje se úmysl přímý podle § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. Úmysl přesahující objektivní stránku (někdy též tzv. druhý úmysl, obmysl, dolus coloratus) přečinu podle § 329 odst. 1 tr. zákoníku, který se vztahuje ke způsobení škody nebo jiné závažné újmy jinému anebo k opatření neoprávněného prospěchu sobě nebo jinému, může být naplněn i ve formě eventuálního úmyslu (dolus eventualis).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.11.2017

Spisová značka: 5 Tdo 939/2017

Číslo rozhodnutí: 1

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Úmysl, Úmysl nepřímý, Úmysl přímý, Zneužití pravomoci úřední osoby

Předpisy: § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku

§ 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku

§ 329 odst. 1 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání, které podali jednak obvinění M. V. a J. K., jednak nejvyšší státní zástupce v neprospěch obviněného M. V., proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 3. 2017, sp. zn. 44 To 55/2017, který rozhodoval jako soud odvolací v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 67 T 71/2016, z podnětu dovolání obviněného M. V. a nejvyššího státního zástupce podaného v neprospěch tohoto obviněného zrušil napadený rozsudek Městského soudu v Praze, a to v části týkající se obviněného M. V. Současně zrušil také další rozhodnutí obsahově navazující na zrušenou část rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a Městskému soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Dovolání obviněného J. K. jako zjevně neopodstatněné odmítl.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 8. 12. 2016, sp. zn. 67 T 71/2016, byli obvinění M. V. a J. K. uznáni vinnými přečinem porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 2 písm. a), b) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ve zkratce „tr. zákoník“), ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku a zločinem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), f) tr. zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku. Za tyto trestné činy byl obviněnému M. V. podle § 329 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání tří let, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání čtyř let, přičemž podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku mu byla uložena povinnost, aby v průběhu zkušební doby podle svých sil nahradil škodu způsobenou trestným činem. Dále byl obviněnému podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku uložen trest zákazu činnosti spočívající ve výkonu vedoucích funkcí ve veřejné správě, s nimiž je spojena správa nemovitého i movitého majetku, na dobu tří let. Obviněnému J. K. byl za tyto trestné činy podle § 329 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání tří let, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu pěti let, přičemž podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku mu byla uložena povinnost, aby v průběhu zkušební doby podle svých sil nahradil škodu způsobenou trestným činem. Dále byl obviněnému podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku uložen trest zákazu činnosti spočívající ve výkonu vedoucích funkcí ve veřejné správě, s nimiž je spojena správa nemovitého i movitého majetku, na dobu šesti let. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněným uložena povinnost, aby společně a nerozdílně uhradili poškozené České republice, zastoupené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, se sídlem P. 1, K. 7 (dále jen „poškozená“), majetkovou škodu ve výši 4 500 000 Kč.

2. Skutek spočíval (zjednodušeně uvedeno) v tom, že obviněný J. K. jako náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“), tedy jako vedoucí zaměstnanec MŠMT, a obviněný M. V. jako ředitel odboru MŠMT, tedy jako vedoucí zaměstnanec základního organizačního stupně řízení a rozhodování, ve snaze dosáhnout neoprávněného vyplacení neinvestiční dotace ve výši 4 500 000 Kč občanskému sdružení E. M. A., o. s., nyní E. M. A., z. s., se sídlem K O., M., Š., nyní B., P. 8 - L. (dále jen „E.“), ačkoliv tato žádost o neinvestiční dotaci nesplňovala dotační podmínky a ačkoliv oba obvinění věděli o absenci požadovaného předmětu činnosti ve stanovách občanského sdružení E., na kterou byli upozorněni referentkou odboru sportu MŠMT J. Ž., tuto žádost nevyřadili, ačkoliv k tomu byli povinni, neboť občanské sdružení E. nebylo nestátní a neziskovou organizací s celostátní působností a neorganizovalo pravidelnou organizovanou sportovní činnost. Obvinění tak nepostupovali s odbornou péčí a svým jednáním porušili své povinnosti při hospodaření s majetkem státu, které pro ně vyplývaly z ustanovení § 14 a § 47 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZMajČR“), využívat majetek, tj. peněžní prostředky státu účelně a hospodárně k plnění funkcí státu a k výkonu takových činností. Současně se svým jednáním dopustili porušení rozpočtové kázně podle § 44 odst. 1 písm. a), f) ve spojení s § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „RP“), neboť byli povinni plnit určené úkoly nejehospodárnějším způsobem, a svým jednáním porušili své povinnosti řádně hospodařit s prostředky svěřenými jim zaměstnavatelem a střežit a ochraňovat majetek zaměstnavatele před ztrátou, zničením a zneužitím a nejednat v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele a coby vedoucí zaměstnanci zabezpečovat dodržování právních a vnitřních předpisů a zabezpečovat přijetí opatření k ochraně majetku zaměstnavatele, jak pro ně vyplývaly z ustanovení § 301 odst. 1 písm. d) a § 302 písm. f), g) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“ nebo „ZP“). Obvinění, ač věděli o nesplnění podmínek občanským sdružením E., využili svůj zásadní vliv na rozhodnutí o schválení požadované dotace, který vyplýval z jejich pracovního zařazení a vedoucích funkcí, a cíleně prosadili schválení žádosti o neinvestiční dotaci a její vyplacení žadateli. Přitom věděli, že při dodržení řádného postupu a přezkoumání žádosti o neinvestiční dotaci by dotace nebyla schválena a vyplacena. Věděli tedy, že vyplacením dotace získá

občanské sdružení E. neoprávněný prospěch ve výši vyplacené dotace, čímž současně způsobili poškozené České republice, zastoupené MŠMT, celkovou škodu ve výši 4 500 000 Kč.

3. Proti shora uvedenému rozsudku soudu prvního stupně podali obvinění M. V. a J. K. odvolání, o nichž rozhodl Městský soud v Praze tak, že rozsudkem ze dne 15. 3. 2017, sp. zn. 44 To 55/2017, napadený rozsudek soudu prvního stupně zrušil podle § 258 odst. 1 písm. b), d), e), f) tr. ř. v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 písm. a), b) tr. ř. znovu rozhodl tak, že obviněný M. V. byl uznán vinným přečinem porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 2 písm. a), b) tr. zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku. Obviněný J. K. byl uznán vinným přečinem porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 2 písm. a), b) tr. zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku a zločinem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), f) tr. zákoníku. Za tyto trestné činy byl obviněný M. V. odsouzen podle § 220 odst. 2 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu dvou let. Obviněný J. K. byl za tyto trestné činy odsouzen podle § 329 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tří let, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu čtyř let, přičemž podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku mu byla uložena povinnost, aby v průběhu zkušební doby podle svých sil nahradil škodu způsobenou trestným činem. Dále byl obviněnému podle § 73 odst. 1, 3 tr. zákoníku uložen trest zákazu činnosti spočívající ve výkonu vedoucích funkcí ve veřejné správě, s nimiž je spojena správa nemovitého i movitého majetku, na dobu čtyř let. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněnému J. K. uložena povinnost, aby uhradil poškozené majetkovou škodu ve výši 4 500 000 Kč.

II.

Dovolání a vyjádření k nim

4. Proti tomuto rozsudku Městského soudu v Praze podali dovolání jednak obvinění M. V. a J. K. prostřednictvím svých obhájců a jednak nejvyšší státní zástupce v neprospěch obviněného M. V., všichni shodně z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

5. Obviněný M. V. nejprve shrnul obsah rozhodnutí soudů nižších stupňů a v rámci dovolacího důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. namítl, že odvolací soud se v napadeném rozsudku dostatečně nevypořádal s jeho námitkou o porušení zásady in dubio pro reo soudem prvního stupně, čímž došlo k zásahu do práva na spravedlivý proces. K subjektivní stránce skutkové podstaty trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku uvedl, že v jeho případě nelze hovořit o přímém úmyslu způsobit poškozené škodu. Odvolací soud dostatečně neprokázal ani úmysl nepřímý, neboť obviněný neměl v náplni práce kontrolu podkladů k jednotlivým žádostem, protože tyto informace přebíral od podřízených referentů. Obviněný v této souvislosti poukázal na judikaturu Ústavního a Nejvyššího soudu, konkrétně na nálezy Ústavního soudu, sp. zn. [III. ÚS 722/2009](#), ze dne 7. 1. 2010, a rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. [5 Tdo 540/2012](#), ze dne 27. 6. 2012. Podle jeho názoru byla porušena i zásada subsidiarity trestní represe. Namítl, že zde chyběla pohnutka ke spáchání tohoto trestného činu, protože v trestním řízení nebyl prokázán jakýkoliv vztah mezi ním a občanským sdružením E. Byl přesvědčen, že podstatou vytýkaného jednání je laxnost či zanedbání dozoru nad podřízenou pracovní referentkou J. Ž., zejména pokud jde o otázku vyúčtování dotace, proto soud měl postupovat podle zákoníku práce, příp. služebního zákona. Namítl také vadu v uplatnění principu ultima ratio s tím, že dovození jeho trestněprávní odpovědnosti bylo v rozporu se zásadou legitimního očekávání, protože z výpovědí svědků a zaměstnanců MŠMT vyplynulo, že každý zaměstnanec si vykládal podmínky dotace jiným způsobem a doplňování žádostí bylo běžné. Obviněný nesouhlasil ani se závěrem odvolacího soudu, že změny stanov občanského sdružení byly schváleny účelově.

6. Obviněný J. K. namítl, že napadené rozhodnutí trpí vadami v právní kvalifikaci, pokud jde o

subjektivní a objektivní stránku skutkových podstat trestných činů, za které byl odsouzen. Odvolací soud porušil zásadu „zákazu reformace in peius“, neboť změnou skutkových zjištění ve vztahu k míře zavinění obviněného a navazujícím rozhodnutím o povinnosti nahradit poškozené vzniklou škodu v celkové výši, aniž by k tomu byly dány zákonné podmínky, zhoršil postavení obviněného. Vytkl odvolacímu soudu, že neodstranil vady rozsudku soudu prvního stupně a nijak se nevypořádal s námitkami, které uplatnil ve svém odvolání. Postupem odvolacího soudu tak podle obviněného došlo k zásahu do jeho práva na spravedlivý proces. Namítl, že nebyla naplněna subjektivní stránka skutkových podstat trestných činů, za které byl odsouzen, neboť zde chybí zavinění ve formě úmyslu a od začátku řízení bylo sporné, jakým jednáním měl trestné činy spáchat. Zpochybnil také skutková zjištění a závěry soudu prvního stupně, pokud jde o provedené důkazy, zejména týkající se nakládání se žádostí občanského sdružení E. a jejich vad. Zdůraznil, že žádosti nepřezkoumával a ani formálně přezkoumávat nemohl, neměl na starosti jejich vyřazování, pokud nesplňovaly základní předpoklady vypsané MŠMT, tato činnost byla v kompetenci referentů odboru sportu. Obviněný poukázal na to, že k žádosti o dotaci a k občanskému sdružení E. neměl žádný specifický vztah, neměl tedy žádný zájem na schválení a vyplacení dotace. Jediným nedostatkem žádosti občanského sdružení E. byly předložené stanovy, avšak ten byl odstraněn následnou změnou stanov. V rozhodné době podání žádosti i v okamžiku schválení dotace byly požadavky na obsah stanov E. objektivně splněny. Na ostatní vady bránící schválení a vyplacení dotace nebyl upozorněn. Z odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně podle obviněného nebylo jasné, jakými úvahami se soud řídil a jaké úvahy se staly základem závěru soudu o jeho trestní odpovědnosti. Dovodil, že soud je založil na nestandardním chování obviněného k žádosti E., které spočívalo především v doručení žádosti obviněným na MŠMT. Také navrhl, aby Nejvyšší soud před rozhodnutím o dovolání obviněného odložil vykonatelnost napadeného rozsudku odvolacího soudu, pokud jde o výrok o náhradě škody, neboť by došlo k těžko napravitelným škodám v jeho majetkové sféře.

7. Nejvyšší státní zástupce ve svém dovolání v neprospěch obviněného M. V. taktéž uplatnil dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Neztotožnil se totiž se závěrem odvolacího soudu, že jednání obviněného M. V. nenaplní subjektivní a objektivní stránku zločinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), f) tr. zákoníku. I přes nedůvodný zásah odvolacího soudu do vymezení skutku totiž nevznikají pochybnosti o trestní odpovědnosti obviněného M. V. za uvedený zločin, neboť byly naplněny všechny jeho znaky včetně pohnutky jako znaku subjektivní stránky tohoto zločinu. Nejvyšší státní zástupce nesouhlasil ani se závěrem soudu druhého stupně, že absentovalo úmyslné zavinění, neboť obviněný byl nepochybně seznámen se všemi rozhodnými okolnostmi neoprávněného poskytnutí předmětné dotace. Byl totiž nejen osobně přítomen rozhovoru jeho podřízené zaměstnankyně J. Ž. se spoluobviněným J. K., během kterého ho svědkyně výslovně upozornila na nesplnění podmínek pro poskytnutí dotace občanskému sdružení E., ale dokonce při znalosti podstatných okolností jednal aktivně, když sám doporučil akceptovat požadavek občanského sdružení E. na poskytnutí dotace ve výši 4 500 000 Kč. Obviněný měl ucelenou představu o tom, že neoprávněným vyplacením dotace způsobí škodu na majetku státu a současně opatří občanskému sdružení E. neoprávněný prospěch, přičemž se vznikem tohoto protiprávního následku (resp. účinku) byl srozuměn. Podle nejvyššího státního zástupce spočíval tzv. specifický úmysl obviněného, který jednal jako úřední osoba s rozhodovací pravomocí, v cíleném ovlivnění celého procesu přidělení dotace, aby občanskému sdružení E. umožnil neoprávněně získat dotační prostředky v uvedené výši, přičemž mu bylo naprosto lhostejné, že tímto jednáním, v rozporu se zákonem [zejména s § 44 odst. 1 písm. a) RP], odčerpá prostředky z veřejného rozpočtu. Obviněný nepochybně od začátku věděl, že uvedené občanské sdružení by za jiných okolností, tj. nebýt jeho aktivního jednání, nemohlo tuto dotaci získat. Skutečnost, že obviněný M. V. vystupoval v podřízeném služebním postavení vůči spoluobviněnému J. K., neměla takový význam, jaký jí přikládal odvolací soud (viz str. 15–16 rozsudku). Obviněný M. V. totiž jako vedoucí zaměstnanec správního úřadu zastával funkci ředitele odboru sportu a vykonával činnosti celospolečenského významu spočívající mimo jiné v posuzování žádostí o poskytnutí neinvestičních dotací subjektům soukromého

práva. Měl tak nepochybně postavení úřední osoby ve smyslu § 127 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku. V tomto postavení používal i svěřenou pravomoc, protože se podílel na autoritativním rozhodnutí spoluobviněného J. K. o tom, komu a v jakém rozsahu budou poskytnuty prostředky z veřejného rozpočtu. Nevznikly tedy žádné pochybnosti o tom, že obviněný úmyslně jednal v rozporu především s právními předpisy, které se týkají hospodaření s majetkem České republiky, když v příčinné souvislosti s tímto právním jednáním způsobil na majetku státu značnou škodu a opatřil soukromému subjektu značný prospěch. Pokud by totiž jeho jednání bylo v souladu s právními předpisy, nemohl by posoudit žádost E. o dotaci jako způsobilou pro vydání konečného rozhodnutí, kterým tato dotace byla nejprve nezákonně přidělena a na základě kterého nakonec došlo k vyplacení veřejných prostředků ve výši 4 500 000 Kč. V posuzované věci je proto podle nejvyššího státního zástupce zřejmé, že odvolací soud pochybil, když vycházel ze správných skutkových zjištění, ke kterým soud prvního stupně dospěl v souvislosti s právním posouzením skutku obviněného M. V. jako přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 2 písm. a), b) tr. zákoníku, avšak tato skutková zjištění dostatečně nepromítl do formulace skutkové věty obsažené ve výroku o vině napadeného rozsudku tak, aby vyjadřovala všechny zákonné znaky přečinu [tj. znak značné škody ve smyslu § 138 odst. 1 a § 220 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku], kterým byl obviněný uznán vinným.

8. K dovolání obviněných M. V. a J. K. se vyjádřil státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství. Státní zástupce neshledal důvodnými námitky obviněných, že napadené rozhodnutí trpí nedostatky právní kvalifikace z důvodu absence znaků subjektivní a objektivní stránky skutkových podstat trestných činů, které jim byly kladeny za vinu, nedošlo podle něj ani k porušení práva na spravedlivý proces, zásady zákazu reformace in peius, zásady in dubio pro reo a zásady subsidiarity trestní represe.

9. K dovolání nejvyššího státního zástupce se vyjádřil pouze obviněný M. V. Věnoval se především otázce naplnění subjektivní stránky trestného činu, který měl podle nejvyššího státního zástupce být jeho jednáním naplněn. Podle něj žadatel o dotaci nedodržel jediné formální kritérium ve stanovách, chybu navíc v průběhu řízení napravil. Proto uzavřel, že „konstruovat za této situace naplnění subjektivní stránky (ve vztahu k úmyslu způsobit jinému škodu a opatřit jinému prospěch) ve formě nepřímého, natož přímého úmyslu je zcela v rozporu s celou řadou základních zásad trestního řízení, jak jsou vymezeny v § 2 tr. ř., zejména však v rozporu s právem na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod)“. Podle obviněného se soudy nižších stupňů nezabývaly motivem trestného činu ve snaze odsoudit jej pouze proto, že detailně nezkontroloval každou žádost o dotaci. Namítl také, že závěr obžaloby, že žádost trpěla v době podání formálním nedostatkem ve stanovách, svědčil o nepochopení standardních procesů dotačních řízení soudem. Vytkl orgánům činným v trestním řízení a zejména soudu prvního stupně, že vyložily restriktivně v neprospěch obviněného výklad pojmů, vztahů a posloupností v dotačních podmínkách a dovodily trestněprávní odpovědnost v rozporu se zásadou legitimního očekávání, což je výrazem značné hypertrofie trestní represe. Znovu zdůraznil, že nebyl prokázán žádný vztah mezi ním a občanským sdružením E., chyběla tedy pohnutka ke spáchání trestného činu a soud měl aplikovat zásadu subsidiarity trestní represe, neboť se mělo postupovat podle zákoníku práce nebo podle služebního zákona, a opět poukázal na judikaturu Ústavního soudu, kterou citoval ve svém dovolání. Trestněprávní řešení je totiž třeba vždy považovat za nejzazší řešení ve smyslu principu „ultima ratio“. Z výše uvedených důvodů měl obviněný za to, že dovolání nejvyššího státního zástupce bylo nedůvodné a setrval na svém stanovisku vyjádřeném ve svém dovolání.

III.

Přípustnost dovolání

10. Nejvyšší soud po zjištění, že byly splněny všechny formální a obsahové podmínky k podání dovolání, dospěl k následujícím závěrům.

11. Pokud jde o dovolací důvod, všichni dovolatelé, tedy jak obvinění M. V. a J. K., tak i nejvyšší státní zástupce, opřeli svá dovolání o ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., tedy že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotněprávním posouzení.

12. Obecně lze konstatovat, že dovolání z tohoto důvodu je možno podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Jde tedy o nesprávný výklad a použití norem trestního práva hmotného, případně na něj navazujících hmotněprávních norem jiných právních odvětví.

IV. Důvodnost dovolání

13. Argumentace použitá obviněnými M. V. i J. K. v jejich mimořádných opravných prostředcích v převážné většině neodpovídá uplatněnému dovolacímu důvodu, jak byl vymezen shora, a nelze ji podřadit ani pod žádný jiný důvod uvedený v § 265b odst. 1 nebo 2 tr. ř. Svými námitkami totiž obvinění téměř výlučně zpochybňovali správnost skutkového stavu zjištěného soudy nižších stupňů a vytýkali způsob, jakým soudy hodnotily důkazy, aniž by poukázali na konkrétní vadu hmotněprávního posouzení ve shora vymezeném smyslu. Pokud zdánlivě vytýkali nějaké právní vady, jejich podstata spočívala v aplikaci právní normy na zcela odlišný skutkový stav, než k jakému dospěly soudy nižších stupňů.

14. Nejvyšší soud nezjistil ani žádné porušení základních práv obviněných, a to ani porušení práva na obhajobu, resp. práva na spravedlivý proces. Nejvyšší soud přitom interpretoval a aplikoval uvedené podmínky připuštění dovolání tak, aby dodržel maximy práva na spravedlivý proces vymezené Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, Listinou základních práv a svobod a v neposlední řadě též judikaturou Ústavního soudu (srov. zejména stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. [Pl. ÚS-st. 38/14](#), vyhlášené jako sdělení Ústavního soudu pod č. 40/2014 Sb., uveřejněné pod st. č. 38/14 ve svazku č. 72 na str. 599 Sb. n. a u.). Právě z těchto uvedených hledisek se tedy Nejvyšší soud zabýval naplněním dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. a některými skutkovými otázkami a hodnocením důkazů soudy nižších stupňů ve vztahu k právnímu posouzení jednání obviněných, a to z hlediska posouzení jejich jednání jako trestných činů, které jim v tomto řízení byly kladeny za vinu (viz dále). V té souvislosti považuje Nejvyšší soud za nutné zdůraznit, že i Ústavní soud výslovně ve svém stanovisku konstatoval, že jeho názor, „... podle kterého nelze nesprávné skutkové zjištění striktně oddělovat od nesprávné právní kvalifikace ... však neznamena, že by Nejvyšší soud v každém případě, kdy dovolání obsahuje argumentaci ve vztahu ke skutkovým zjištěním, musel považovat dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. za prima facie naplněný. ... Je totiž jediným oprávněným orgánem, kterému v tomto stadiu přísluší posuzovat naplnění konkrétního dovolacího důvodu (viz § 54 rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci Janyr a ostatní proti České republice ze dne 13. 10. 2011, č. stížnosti 12579/06, 19007/10 a 34812/10), a toto posouzení je závaznou podmínkou pro případné podání ústavní stížnosti (ustanovení § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu)“ [srov. bod 23 shora označeného stanoviska pléna Ústavního soudu].

15. Zcela nad rámec výše uvedeného proto Nejvyšší soud, aniž by tím jakkoliv zpochybňoval učiněné závěry, že není orgánem, který by prováděl dokazování, a tedy i mohl hodnotit provedené důkazní prostředky, doplňuje následující. Učiněné skutkové závěry soudů nižších stupňů mají oporu v provedených důkazech, rozhodně není pravdou, že by závěry soudů nižších stupňů byly v tomto ohledu s nimi v rozporu, natožpak v extrémním. Tzv. extrémní rozpor není založen jen tím, že z různých verzí skutkového děje se soudy nižších stupňů přiklonily k verzi uvedené v obžalobě (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. [3 Tdo 1615/2014](#), nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 8. 2014, sp. zn. [3 Tdo 892/2014](#)), pokud svůj postup přesvědčivě zdůvodnily (např.

nález Ústavního soudu ze dne 10. 7. 2014, sp. zn. [III. ÚS 888/14](#)). V daném případě soudy nižších stupňů náležitě vysvětlily, proč ke svým závěrům dospěly, ze kterých důkazů především vycházely, a sice z výpovědí svědků - zaměstnanců MŠMT (zejména z výpovědi svědkyně J. Ž.) a z listinných důkazů (zejména ze žádosti o dotaci ze Zásad v programu V-Organizace sportu a stanov občanského sdružení E.). Stejně tak vysvětlily, proč neuvěřily verzi předkládané obviněnými. V tomto směru je možno odkázat na odůvodnění rozsudků soudů nižších stupňů (zejména na rozsudek soudu prvního stupně na str. 21-30, ale též na rozsudek soudu druhého stupně na str. 16-20). Námitka obviněného M. V., že nebyl zjištěn motiv jeho jednání, je irelevantní, neboť motiv není znakem ani jednoho z trestných činů, který mu byl kladen za vinu (viz k tomu dále). Pokud jde o námitku obviněného J. K., že se soud nevypořádal s důkazy ohledně nakládání se žádostí E. a vadami této žádosti, Nejvyšší soud v tomto směru plně odkazuje na odůvodnění rozhodnutí soudu druhého stupně (str. 17-19), který se s touto otázkou vypořádal. Obviněný J. K. ve svém dovolání opětovně uváděl argumenty, které uplatnil již v předchozích stadiích trestního řízení a které byly součástí jeho obhajoby v hlavním líčení i základem jeho odvolací argumentace proti rozsudku soudu prvního stupně, přičemž odvolací soud je posoudil a náležitě se s nimi vypořádal (viz odůvodnění rozsudku soudu druhého stupně na str. 17 až 20 a odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně na str. 21 až 29). Nejvyšší soud nemůže souhlasit ani s obsáhlou argumentací obviněného v tom směru, že by došlo k porušení principu zákazu reformace in peius v odvolacím řízení jen proto, že odvolací soud neuložil povinnost k náhradě škody i druhému spoluobviněnému M. V., čímž mělo dojít fakticky ke zhoršení situace obviněného J. K. oproti rozsudku soudu prvního stupně, ač odvolání podávali jen obvinění. Tak daleko, jak se mylně obviněný J. K. domnívá, tento princip nesahá, protože by to při dovedení jeho názoru do důsledků znamenalo, že odvolací soud by buď nemohl vyhovět odvolání jen některého z obviněných, anebo by vždy musel zrušit celý výrok o náhradě škody i ve vztahu k těm obviněným, u nichž důvody pro vyhovění odvolání neshledal. Oba důsledky jsou absurdní a nemohou najít uplatnění (argumentum reductionis ad absurdum). Není ani pravdou, že by obviněný následně nemohl uplatnit postupy uvedené v občanském zákoníku pro odpovědnost více škůdců, kteří škodu zavinili společně a nerozdílně, bude jen muset prokázat, že druhý z obviněných, aniž by mu byla uložena povinnost k náhradě škody v trestním řízení, spoluodpovídá za vzniklou škodu.

16. Oba obvinění i nejvyšší státní zástupce shodně namítali též chybné právní posouzení před soudy nižších stupňů prokázaného skutku, jehož se obvinění dopustili. Byla zvažována právní kvalifikace tohoto skutku jako dvou úmyslných trestných činů, jednak trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 tr. zákoníku, jednak jako trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 tr. zákoníku, přičemž v právním hodnocení se soudy nižších stupňů lišily, jak bylo rozvedeno shora v narativní části tohoto rozhodnutí.

17. Obecně je třeba nejprve připomenout znění skutkových podstat s uvedením příslušných alternativních znaků, které byly obviněným kladeny za vinu.

18. Podle § 220 odst. 1 tr. zákoníku se dopustí porušení povinnosti při správě cizího majetku, kdo poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím jinému způsobí škodu nikoli malou, přičemž přísněji bude potrestán, kdo podle odst. 2 písm. a) téhož ustanovení spáchá takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, resp. podle odst. 2 písm. b) téhož ustanovení způsobí takovým činem značnou škodu. V daném případě bylo oběma obviněným kladeno za vinu, že porušili zákonem uloženou povinnost opatrovat a spravovat cizí majetek, shodně byly oběma obviněným kladeny za vinu i obě okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby.

19. Podstatou uvedeného trestného činu je tedy jednání, kterým pachatel porušuje povinnost, jež mu vyplývá ze zákona nebo ze smlouvy a spočívá ve spravování nebo opatrování cizího majetku, a jímž vzniká škoda na cizím spravovaném nebo opatrovaném majetku, aniž by bylo třeba, aby se tím pachatel nebo někdo jiný obohatil nebo získal jinou výhodu. Takové jednání pachatele musí být

úmyslné, úmysl musí zahrnovat nejen porušení uvedené povinnosti, ale též způsobení škody nikoli malé (§ 13 odst. 2 tr. zákoníku), zatímco ve vztahu ke škodě značné (nejméně 500 000 Kč ve smyslu § 138 odst. 1 tr. zákoníku) jako okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby postačí zavinění z nedbalosti [§ 17 písm. a) tr. zákoníku].

20. Trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku se dopustí úřední osoba, která v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu, přičemž přísněji bude potrestána, pokud podle odst. 2 písm. a) téhož ustanovení opatří takovým činem sobě nebo jinému značný prospěch, resp. podle odst. 2 písm. f) téhož ustanovení způsobí takovým činem značnou škodu. V daném případě bylo obviněným kladeno za vinu, že jako úřední osoby vykonávali svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu v úmyslu způsobit jinému škodu a jinému neoprávněný prospěch. Znaky tohoto trestného činu shledal ve zjištěném skutku u obou obviněných pouze soud prvního stupně, zatímco soud odvolací pro něj odsoudil jen obviněného J. K.

21. Podstatou tohoto druhého trestného činu tak je výkon pravomoci úřední osoby způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu, a to úmyslně (§ 13 odst. 2 tr. zákoníku). Navíc zde musí být dán úmysl způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu anebo opatřit sobě nebo jinému prospěch, neboli musí být dán tzv. úmysl přesahující objektivní stránku skutkové podstaty (někdy též druhý úmysl či dolus coloratus). Přitom ke způsobení škody (příp. jiné závažné újmy, o níž zde nešlo) ani k opatření prospěchu jinému (či sobě, což nebylo obviněným kladeno za vinu) tedy nemusí dojít, postačí, pokud k tomu jednání pachatele směřuje. V daném případě bylo obviněným kladeno za vinu, že jednali v úmyslu způsobit jinému (České republice - MŠMT) majetkovou škodu a současně opatřit jinému (E.) majetkový prospěch. Pro naplnění znaků základní skutkové podstaty přitom není stanovena minimální výše škody ani prospěchu, ovšem jde o okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, pokud dosáhne částky nejméně 500 000 Kč, jde-li o značný prospěch podle § 329 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku (ve smyslu § 138 odst. 1, 2 tr. zákoníku), resp. jde-li o značnou škodu podle § 329 odst. 2 písm. f) tr. zákoníku (ve smyslu § 138 odst. 1 tr. zákoníku). I v tomto případě ve vztahu ke škodě značné, resp. značnému prospěchu jako okolnostem podmiňujícím použití vyšší trestní sazby postačí zavinění z nedbalosti [§ 17 písm. a) tr. zákoníku].

22. Za relevantní z hlediska uplatněného dovolacího důvodu (byť i u obviněných jen s určitou dávkou tolerance s ohledem na převážně skutkovou povahu jimi uplatněných námitek) tak lze považovat výhrady ohledně naplnění znaků skutkových podstat uvedených trestných činů, vlastně výhradně šlo o zavinění jako obligatorní znak subjektivní stránky skutkové podstaty obou sledovaných trestných činů, a to ve formě úmyslu u obou trestných činů.

23. Obecně lze uvést, že trestný čin je podle § 15 odst. 1 tr. zákoníku spáchán úmyslně, jestliže pachatel chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, nebo věděl, že svým jednáním může způsobit takové porušení nebo ohrožení, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn. Podle § 15 odst. 2 tr. zákoníku se srozuměním rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem.

24. Zavinění se obecně musí vztahovat na všechny objektivnědeskriptivní znaky daného trestného činu, především tedy na jednání uvedené v příslušném ustanovení (zde porušení zákonné povinnosti opatrovat a spravovat majetek, resp. výkon pravomoci úřední osoby způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu), následek (v podobě porušení zájmu společnosti na ochraně majetkových práv, resp. na řádném výkonu pravomoci úředních osob) a příčinnou souvislost mezi jednáním a následkem.

25. Není pochyb o tom, že ke spáchání trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1 tr. zákoníku postačovalo zavinění ve formě alespoň nepřímého úmyslu.

26. Totéž ovšem platí i pro trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 tr. zákoníku, neboť trestní zákoník výslovně v § 329 odst. 1 tr. zákoníku ani v jiném ustanovení (§ 13 odst. 2 tr. zákoníku) nežadá pro tento trestný čin úmysl přímý, proto je třeba vycházet z obecné úpravy obsažené v § 15 tr. zákoníku, který obsahuje úpravu jak úmyslu přímého, tak nepřímého. Není třeba úmyslu přímého ve vztahu k objektivnědeskriptivním znakům ani s ohledem na shora uvedený tzv. úmysl přesahující objektivní stránku skutkové podstaty, který navíc může též mít formu úmyslu nepřímého. V případě úmyslu přesahujícího objektivní stránku trestného činu, který spočíval v tom, že pachatel musel jednat popsáním způsobem s úmyslem způsobit jinému škodu (příp. újmu, o niž tu nešlo) nebo opatřit sobě nebo jinému prospěch, nemusí ke způsobení škody či získání prospěchu dojít (nemusí tak mít tento úmysl následný odraz v objektivní realitě), postačí, pokud takovou škodu či prospěch pachatel zamýšlel, ať již následně k ní dojde, či nikoli. V případě tzv. úmyslu překračujícího objektivní stránku již podle starší nauky (srov. například SOLNAŘ, V. Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Academia, 1972, s. 247; shodně viz i SOLNAŘ, V., FENYK, J., CÍSAŘOVÁ, D. Systém českého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Nakladatelství Orac, s. r. o., 2003, s. 315) může (na rozdíl od jednání s určitým cílem či za určitým účelem) postačovat tzv. dolus eventualis (nepřímý úmysl), pokud z konkrétní formulace výslovně nevyplývá, že je třeba, aby pachatel daný následek přímo chtěl, kdy formulace „v úmyslu“ se mnohem spíše blíží spáchání činu k určitému účelu nebo s určitým cílem. Jako příklad, kdy je třeba úmyslu přímého, se uváděla formulace „v úmyslu zajistit ... neoprávněné výhody, zajistit plnění úkolů“ v případě trestného činu porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle tehdy platného a účinného § 127 tr. zákona, podobně jako se nyní někdy uvádí požadavek na úmysl přímý v případě současného § 140 odst. 3 písm. j) tr. zákoníku („v úmyslu získat ... prospěch“ etc.) nebo § 173 odst. 1 tr. zákoníku („v úmyslu zmocnit se cizí věci“). Naproti tomu v celé řadě jiných případů teorie (např. SOLNAŘ, op. cit.) připouští dolus eventualis pro případ úmyslu překračujícího objektivní stránku skutkové podstaty (např. u nadržování „v úmyslu umožnit uniknout trestnímu stíhání“ etc., v případě sabotáže „v úmyslu poškodit ... státní zřízení nebo obranyschopnost republiky“ apod.; podobně dolus eventualis v případě úmyslu přesahujícího objektivní stránku zvažuje i KRATOCHVÍL, V. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 301, kde o uvedeném úmyslu hovoří jako o motivu, pohnutce, příp. specifickém úmyslu či obmyslu). Lze vyjít i z dřívější judikatury Nejvyššího soudu k této otázce. Předně je možno odkázat na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 11. 2016, sp. zn. [5 Tdo 1475/2015](#), v němž k uvedenému závěru, že postačí dolus eventualis i u podobně formulovaného znaku „úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému prospěch“ v případě trestného činu pletich při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 128a odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, ve znění pozdějších předpisů. Závěry z uvedeného rozhodnutí, na které lze odkázat, se uplatní i v posuzované trestní věci obviněných.

27. Ve vztahu k zavinění a odlišení jejich forem lze také obecně uvést, že zavinění je postaveno na dvou složkách, a sice složce vědění a vůle. Při vědomí nutnosti určitého důsledku lze uvažovat jen o úmyslu přímém, neboť ví-li pachatel, že určité jednání povede nezbytně k určitému následku, nemůže se zároveň bránit tím, že takový důsledek nechtěl (srov. například SOLNAŘ, V. Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Academia, 1972, s. 222; ŠÁMAL, P., PŮRY, F., RIZMAN, S. Trestní zákon. Komentář. I. díl. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 52; shodně i ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. Komentář § 1-139. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 221). Pokud pachatel ví pouze o možnosti, že určitý následek může nastat, přicházejí v úvahu vlastně tři různé formy zavinění s ohledem na vůli pachatele – chce-li současně takový následek, jde o úmysl přímý, nechce-li jej, ale je s ním srozuměn, jde o úmysl nepřímý, není-li s ním ani srozuměn, ale bez přiměřených důvodů spoléhá, že takový následek nenastane, jde o vědomou

nedbalost. Srozuměním se rozumí (aktivní) volní vztah pachatele ke způsobení následku relevantnímu pro trestní právo. Na takové srozumění se zpravidla usuzuje z toho, že pachatel nepočítá se žádnou konkrétní skutečností, jež by mohla zabránit následku, který pachatel považuje v době jednání za možný. Definice ustanovení § 15 odst. 2 tr. zákoníku přitom má pomoci zejména při řešení případů lhostejnosti pachatele ve vztahu k následku. Připomenout vedle dostupných komentářů a učebnic (např. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, zejména s. 222-223) je možno i známý článek Dolenského (DOLENSKÝ, A. Eventuální úmysl aneb případ slečny ze střelnice. Právní rozhledy, č. 2/1998, s. 55 a násl.). Jednotlivé složky zavinění (vědomostní a volní) přitom nelze zaměňovat, vzájemně nahrazovat, třebaže jsou vzájemně propojené a podmíněné, neboť složka vědomostní je podmínkou složky volní (která bez prvně uvedené nemůže být naplněna). Z judikatury z poslední doby s výkladem k odlišení nepřímého úmyslu a vědomé nedbalosti ve vztahu k následku zvláště srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 2016, sp. zn. [5 Tdo 1467/2015](#) (zejména body 29. až 32. jeho odůvodnění).

28. Pokud v daném případě obvinění věděli, že předmětná dotace bude vyplacena subjektu, který nesplňoval podmínky pro její udělení, přesto podnikli všechny kroky k tomu, aby mu dotace byla vyplacena, ač při jejich řádném postupu by k tomu nedošlo, museli nutně též vědět, že tím příjemci dotace opatří neoprávněný prospěch a současně tím způsobí škodu jinému subjektu, a sice České republice reprezentované MŠMT. Při takovém skutkovém závěru je možno uvažovat jen o úmyslu přímém, jak bylo rozvedeno shora. K tomuto závěru dospěl soud prvního stupně, jak vyplývá z odůvodnění jeho rozsudku na str. 28, odpovídá tomu i skutková věta výroku jeho rozsudku.

29. Shodné závěry jako soud prvního stupně učinil ohledně J. K. i odvolací soud. Ohledně obviněného K. i s ohledem na shora uvedený výklad forem zavinění lze plně akceptovat úvahy soudů nižších stupňů ohledně naplnění znaku zavinění u obou dvou trestných činů, které byly obviněnému kladeny za vinu, neboť zavinění ve formě úmyslu přímého odpovídá i skutkovým okolnostem ve skutkové větě napadeného rozsudku odvolacího soudu, závěry o zavinění byly i náležitě zdůvodněny (srov. zejména str. 17 až 20 jeho rozsudku, výslovně pak na str. 19).

30. Naproti tomu rozsudek odvolacího soudu je zejména v naznačeném směru znaků subjektivní stránky nejednoznačný a vnitřně rozporný, jde-li o skutkové i právní závěry týkající se obviněného M. V. Z tohoto důvodu nemůže rozsudek soudu druhého stupně v této části obstát. Městský soud totiž dovedl, že obviněný M. V. sice jednal protiprávně při správě cizího majetku, způsobil takovým jednáním škodu, byla tak splněna i podmínka příčinné souvislosti mezi jeho jednáním a způsobenou škodou, dokonce dospěl k závěru, že obviněný tuto škodu zavinil úmyslně. Na rozdíl od soudu prvního stupně ovšem uzavřel, že šlo o úmysl nepřímý, a nikoli o přímý úmysl, což zmiňuje sice na více místech (zejména na str. 14 a 15), aniž by však náležitě zdůvodnil, proč shledal tuto formu zavinění a nikoli jinou. Nerozvedl, zda obviněný věděl jistě, že svým protiprávním postupem, který byl v jeho jednání shledán, nutně způsobí popsanou škodu (pak by šlo o úmysl přímý), či zda si byl pouze vědom možnosti, že ji může způsobit, sice ji nechtěl, ale byla mu lhostejná, byl s ní srozuměn, protože se nespolehal na nějakou konkrétní okolnost, pro kterou by škoda nastat neměla, etc. Odvolací soud neuznal obviněného vinným trestným činem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 tr. zákoníku vlastně jen proto, že „úmysl pachatele zde musí směřovat ke způsobení škody, což nelze jednoznačně uvést“ (str. 15 jeho rozsudku dole). Podobně na str. 16 uvedl, že neuložil obviněnému povinnost k náhradě škody proto, že nelze dovést úmysl obviněného škodu způsobit. Ovšem takový závěr by musel promítnout i do právní kvalifikace jednání obviněného spočívajícího v tzv. nevěrné správě cizího majetku, tedy nemohl by obviněného uznat vinným ani úmyslným trestným činem porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 tr. zákoníku, neboť i zde se předpokládá úmyslné zavinění ve vztahu ke způsobení škody, a to dokonce nikoli malé (tj. nejméně 25 000 Kč).

31. Pokud snad, jak je naznačeno v jiných pasážích rozsudku odvolacího soudu (na str. 15-16), dospěl odvolací soud k závěru, že ke škodě, kterou měl obviněný způsobit, se vztahoval pouze jeho nepřímý úmysl, tedy dolus eventualis, a proto uznal obviněného M. V. vinným pouze trestným činem porušení povinnosti při správě cizího majetku, a nikoli i zneužití pravomoci úřední osoby, protože u prvně uvedeného postačí úmysl nepřímý, zatímco u druhého je zapotřebí úmysl přímý, pak ani s takovým závěrem nemůže odvolací soud ze shora rozvedených důvodů souhlasit. I v případě trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby totiž postačí zavinění ve formě úmyslu nepřímého, a to jak ve vztahu ke všem objektivně deskriptivním znakům, tak i ve vztahu k normativním znakům, u nichž postačí laická představa (např. v případě znaku „úřední osoba“ postačí laická představa ohledně konkrétního postavení pachatele, není třeba znalost trestněprávní normy v § 127 tr. zákoníku vykládající pojem úřední osoba). Dokonce postačí eventuální úmysl i v případě tzv. úmyslu přesahujícího objektivní stránku v podobě úmyslu způsobit jinému škodu, resp. opatřit jinému prospěch, jak bylo již rozvedeno.

32. Odvolací soud si proto bude muset ujasnit své skutkové závěry ohledně obou složek, na nichž je zavinění postaveno, tedy vědomí pachatele ve vztahu ke konkrétním skutečnostem rozhodným pro případné naplnění objektivně deskriptivních i normativních znaků příslušných skutkových podstat trestných činů, které bude muset náležitě promítnout do právního hodnocení zjištěného skutku. Své závěry z provedeného dokazování musí odvolací soud promítnout i do skutkové věty. Není přitom možno ve vztahu ke škodě pro účely posouzení skutku jako trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku, resp. trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby, či pro účely rozhodnutí o vzneseném nároku poškozené k náhradě škody učinit rozdílné skutkové závěry, neboť jde stále o jednu a tutéž škodu. Dále je možno uzavřít, že oba citované trestné činy je možno spáchat i nepřímo úmyslně, zavinění ve formě přímého úmyslu se nevyžaduje. O přímý úmysl jde tehdy, ví-li pachatel jistě, že svým jednáním způsobí právem reprobovaný výsledek, tedy poruší nebo ohrozí zájem chráněný trestním zákonem.

33. Z uvedených důvodů bylo proto namíste především vyhovět dovolání nejvyššího státního zástupce, nicméně s ohledem na nejednoznačné a vnitřně rozporné závěry o skutkovém stavu, které se promítly i do právní kvalifikace skutku obviněného M. V., bylo namíste i z podnětu jeho odvolání zrušit rozsudek odvolacího soudu, a to v části týkající se jeho osoby.

34. Lze tak uzavřít, že z výše uvedených důvodů Nejvyšší soud vyhověl dovolání obviněného M. V. i nejvyššího státního zástupce, který dovolání podal v neprospěch tohoto obviněného, a podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil napadený rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 3. 2017, sp. zn. 44 To 55/2017, a to v části týkající se obviněného M. V. včetně všech dalších rozhodnutí obsahově navazujících na zrušenou část rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak Městskému soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

35. Pokud jde o dovolání obviněného J. K., dospěl Nejvyšší soud k závěru, že vznesl námitky, které zčásti obsahově neodpovídaly uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a proto se jimi nemohl zabývat, zčásti se jeho dovolání opíralo o námitky, které bylo možné tomuto důvodu podřadit, ale Nejvyšší soud je neshledal opodstatněnými. Proto ani nepřezkoumával zákonnost a odůvodněnost napadeného rozhodnutí ani správnost řízení mu předcházejícího a dovolání obviněného J. K. podle § 265 i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl jako zjevně neopodstatněné.

36. Bude na Městském soudu v Praze, aby se znovu důsledně zabýval danou věcí, provedené důkazy náležitě vyhodnotil nejen jednotlivě, ale i v souhrnu, jak bylo ve spojitosti s otázkou zavinění způsobené škody rozvedeno shora, případně, bude-li toho zapotřebí, dokazování v tomto směru doplnil, vyvodil z provedených důkazů odpovídající skutkové závěry též ve vztahu k subjektivní stránce skutkových podstat trestných činů porušení povinnosti při správě cizího majetku a zneužití

pravomoci úřední osoby. V případě, že opětovně dospěje k závěru, že jednání obviněného M. V. bylo skutečně vedeno úmyslem (alespoň nepřímým) způsobit poškozené škodu, potom přesvědčivě s ohledem na výše uvedené tento svůj úsudek zdůvodní a řádně jej promítne do výroku o vině i do výroku o náhradě škody.